

کتاب شناسی و حدیث اسلامی

سلمان حبیبی

سرشناسه : حبیبی، سلمان، ۱۳۴۵ -
 عنوان و نام پدیدآور : کتاب‌شناسی وحدت اسلامی / سلمان حبیبی.
 مشخصات نشر : تهران: مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی - معاونت فرهنگی - ۱۳۹۰.
 مشخصات ظاهری : ۵۹۲ ص.
 شابک : 978-964-167-158-9
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
 موضوع : وحدت اسلامی - کتاب‌شناسی
 شناسه افزوده : مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی
 رده‌بندی کنگره : ۱۳۹۰ ح ۳ و / ۷۸۳۵ Z
 رده‌بندی یو بی : ۰۱۶/۲۹۷۴۸۲:
 شماره کتاب‌شناسی ملی: ۲۳۰۲۰۱۹

پرسه تهریب

عنوان کتاب: کتاب‌شناسی وحدت اسلامی
 تألیف: سلمان حبیبی
 ناشر: مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی - معاونت فرهنگی
 نوبت چاپ: اول ۱۳۹۰ هـ ش
 شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
 قیمت: ۸۰۰۰۰ ریال
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۶۷-۱۵۸-۹
 آدرس: تهران، خیابان آیت الله طالقانی، پلاک ۲۴۸
 ص. پ: ۶۹۹۵-۱۵۸۷۵ تلفن ۸۸۳۲۱۴۱۲

www.taghrib.ir

حق چاپ و نشر محفوظ

فهرست

مقدمه ۷

بخش اول: کتب

فصل اول: وحدت امت اسلامی ۱۱

فصل دوم: تقریب مذاهب اسلامی ۲۷

فصل سوم: اتحاد و انسجام اسلامی ۳۳

فصل چهارم: فضائل اهل بیت(ع) از دیدگاه اهل سنت ۴۱

فصل پنجم: اسلام و تمدن اسلامی ۶۱

فصل ششم: اسلام و گفت و گو ۱۳۵

فصل هفتم: اسلام و همبستگی ۱۳۹

فصل هشتم: منادیان وحدت اسلامی ۱۴۵

فصل نهم: مجموعه مقالات کنفرانس های وحدت اسلامی ۱۶۱

فصل دهم: مشترکات اسلامی (مباحث تطبیقی و مقارنه ای) ۱۷۳

فصل: یازدهم سایر ۲۰۳

بخش دوم: مقالات

أ- مقالات فارسی ۲۱۱

ب - مقالات عربی ۴۳۸

نمایه پدید آورندگان ۵۰۹

نمایه الفبایی عنوان ها ۵۳۱

مقدمه:

شاید بتوان گفت واژه «وحدت» در صد سال گذشته یکی از پر استعمال‌ترین واژگانی است که در زبان اندیشمندان این دوره به کار رفته است. آغاز ادبیات وحدت‌گرای اسلامی را نمی‌توان به صورت قطع به کسی نسبت داد؛ اما بی‌تردید می‌توان است بلندی از متفکران وحدت‌گرا را از زمان سید جمال الدین تا سال‌های اخیر فراهم نمود. این ایده اگر چه گدازه‌های افروخته و خیز گردیده، و در چالش ملی‌گرایی یا قوم‌گرایی بدین سو و آن سو کشیده شده است، اما در زمان حاضر با صبغه‌ای اسلامی در حال ظهور و بروز است. شاخص اصلی این تفکر همان تمسک به وحدت عمل و درک مناسب و متقابل در زمینه‌های مشترک و در یک کلام تقدم مصالح امت اسلامی است. بدیهی است این رویکرد دارای جنبه‌های گوناگون معرفتی- فرهنگی، راهبردی، رهیافتی و روشی- کاربردی است که وظیفه اندیشمندان هوادار این نظریه را سنگین‌تر می‌سازد.

قرآن کریم به عنوان کتاب مشترک تمامی مذاهب و فرق اسلامی، از ادبیات وحدت‌گرا برخوردار است. آیات و مفاهیمی همچون «واعتصموا...»، «تعاونوا...»، «اصالحوا...»، «اصلاح بین الناس...»، «الف بینهم»، «امت واحدة...»، «امت وسط»، «حزب الله»، «صبغة الله»، و «اخوة» همگی گاه صریح و گاه در قالب روشی اصلاحی بر مفهوم وحدت در امت اسلامی تأکید می‌نماید. البته مفهوم وحدت در قرآن کریم تنها به امت اسلامی محدود نمی‌شود بلکه در سطحی وسیع‌تر دیگر ادیان توحیدی- ابراهیمی را نیز در بر می‌گیرد و پیامبر(ص) را مأمور ابلاغ وحدت می‌کند: «قل یا اهل الکتاب تعالوا الی کلمة سواء بیننا و بینکم اَلَّا نعبد اِلَّا الله و لا نشرك به شیئاً و لا یتخذ بعضنا ارباباً من دون الله؛ ای پیامبر به اهل کتاب بگو، بایاید بر اساس کلمه‌ای که بین ما و شما مشترک است، غیر از خدا را نپرستیم و یک‌دیگر را در برابر خداوند به عنوان رب و پروردگار نگیریم». (آل عمران/ ۶۴)

وحدت را می‌توان به سه دسته کلی تقسیم کرد:

الف. وحدت کامل و مطلق

در این نوع از وحدت، اصل تنوع آراء به کنار گذاشته می‌شود و همگان تحت ایدئولوژی واحد در تمامی معارف اسلامی خواه فروع خواه اصول، به یک گونه تفکر دل می‌سپارند و تسلیم آن می‌شوند. بدیهی است این نوع وحدت با روح اسلام که جست‌وجوگری و تکاپو در اندیشه‌ها را توصیه می‌کند در منافات است. قرآن کریم خود به عنوان مرجع اصلی مسلمانان می‌فرماید: «فبشر عباد الذین يستمعون القول فیتبعون احسنه اولئک الذین هداهم الله واولئک هم اولو الالباب؛ پس بندگان مرا بشارت ده، همان کسانی که سخنان را می‌شنوند و از نیکوترین آنها پیروی می‌کنند؛ آنان کسانی هستند که خدا هدایتشان کرده و آنها خردمندانند» (زمر ۱۷ و ۱۸) از سوی دیگر، این مفهوم از واژه وحدت با خصوصیات فردی و اختلاف در درک و توانایی‌های افراد در تعارض است. از این رو تکیه بر وحدت مطلق، مفهومی خیالی و توصیه‌ای غیرکاربردی است و نتایجی در بر نخواهد داشت.

ب. وحدت ناتمام و تاکتیکی

در این جا با وحدتی منقطع و ناپایدار مواجه خواهیم بود. عوامل خارجی مانند تهدیدات و فرصت‌ها و عوامل داخلی مانند ضعف‌ها و قوت‌ها باعث پی‌گیری چنین وحدتی خواهد بود. روشن است که اگر علت اصلی اختلافات رفع نشود، این گونه وحدت پایدار نبوده و اختلافات گزاشته بار خواهند گشت. این وحدت اگر چه بر اصل وجود اختلافات صحه می‌گذارد، اما فاقد امکانات و لوازم یک وحدت پایدار و مورد نظر اسلام است؛ چرا که پس از عبور از بحران، این وحدت از بین می‌رود و واژگان قرآنی همچون اعتصام، تعاون، اصلاح و امت واحده رنگ می‌بازد. به همین خاطر نمی‌توان این گونه وحدت را نیز چندان مورد توجه قرار داد و از آن انتظار آرمانی داشت؛ هرچند باید پذیرفت که این نوع وحدت در مقایسه با نوع گذشته، از اهداف عملی‌تر و کارکردهای مثبت‌تری برخوردار است.